

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ .....

..... 2017 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от

Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ, бр. 26 от 2016 г. и доп., бр. 69 от 2016 г., бр. 24 от 2017 г.)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 9, ал. 5 от Закона за висшето образование и на основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления

и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ, бр. 26 от 2016 г. доп., бр. 69 от 2016 г. и изм. и доп., бр. 24 от 2017 г.).

Приемът в държавните висши училища за учебната 2016-2017 година и учебната 2017-2018 година е определен съгласно методиката, разписана в ПМС № 64 от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности. В процеса на работа възникнаха редица въпроси, породени от конкретни ситуации, за които разпоредбите на Постановлението не дават решение или еднозначен отговор. След проведени срещи с ректори на висши училища и постъпили възражения относно правилата на методиката и приема по специалности от регулираните професии възникна необходимост от допълване и изменение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г.

В някои случаи, дори всяка година висшите училища да изпълняват приема по дадено ПН на 100%, за периода от акредитационната процедура, в която то е на етап „положително оценен проект“, нямат данни за оценка от акредитация, за научна дейност и за реализация на пазара на труда и в резултат на това, съгласно методиката, не могат да формират коефициент по-голям от 1. Следователно, и при наличие на свободен капацитет и заявена необходимост от работодателските организации от такива кадри, няма механизъм, съгласно който висшите училища да приемат по-голям брой студенти.

Има случаи, в които висши училища имат акредитационни оценки на специалност от регулираните професии по професионално направление 7.5 Здравни грижи, но нямат акредитация на професионалното направление, а приемът по методиката се определя за професионалното направление. В други случаи Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) не дава акредитация за ПН 7.5 Здравни грижи, а за такава се приема дадена акредитация на специалност, неводеща до упражняване на регулирана професия.

Предвид това са направени следните изменения и допълнения в посоченото постановление:

1. За професионални направления и специалности от регулираните професии, които са получили положителна оценка при оценяването на проект за програмната им акредитация, до изтичането на срока по чл. 84, ал. 2 от Закона за висшето образование максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти се определя за равен на 30 на сто от капацитета, посочен в решението за оценяване на проекта на Националната агенция за оценяване и акредитация, в рамките на съответния свободен капацитет.

2. За висшите училища, които обучават по специалности от регулираните професии от професионални направления „Обществено здраве“ и „Здравни грижи“,

министърът на образованието и науката може да предлага на Министерския съвет за утвърждаване и по-голям брой на приемани за обучение студенти и докторанти от определения по реда на чл. 5 след съгласуване с министъра на здравеопазването.

3. Срокът по чл. 3, ал. 1 е 20 февруари (в който висшето училище следва да внесе в МОН своите заявки). Логично е срокът по чл. 4, ал. 4 (срокът за определяне съставът на комисията със заповед на министъра на труда и социалната политика) да не е също 20 февруари, тъй като едва след постъпването на заявките от висшите училища се вижда ще има ли необходимост от сформирание на експертна комисия и експерти от кои министерства трябва да участват в нея). Проектът на постановление предвижда срокът за сформирание на комисията да се премести назад – 5 март.

4. Предвидена е възможност за вземане предвид на оценки, дадени от НАОА за отделни професионални направления и специалности от регулираните професии, след оповестяване на данните от рейтинговата система за висшите училища, но не по-късно от 01 януари за съответната година, в която се определя приема.

5. Методиката за определянето на приема по специалността „Българска филология“ от професионално направление „Филология“, съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 3, в повечето случаи не постига целта си да доведе до утвърждаването на по-голям брой студенти. Предвид това следва да бъде отменена.

6. Списъкът на приоритетните професионалните направления е допълнен, с тези от област на висше образование „Хуманитарни науки“ - 2.1 Филология, 2.2 История и археология, 2.3 Философия и 2.4 Религия и теология.

Обучението по специалностите от професионалните направления 2.1. Филология, 2.2. История и археология, 2.3. Философия и 2.4. Религия и теология от област на висше образование „Хуманитарни науки“ има вековна традиция. Преподаването в областта на хуманитарните дисциплини в България започва още със създаването на първото Висше училище в гр. София през 1888 година. Тези професионални направления са с изключителна важност за формиране на културната и историческата идентичност на българското общество. В тях се подготвят учители, на които се основава хуманитарното образование в България. Имат и стратегическо за държавата значение, тъй като на тях ще се разчита и в бъдеще да развият духовната култура и знание. В тези професионални направления се обучават голяма част от бъдещите български учители.

Специалностите от професионално направление 2.1. Филология съчетават задълбоченото практическо изучаване на съответния език с теоретична подготовка по лингвистика и литература. Добиват се и практически умения, осигуряващи прилагането на придобитите знания в разнообразни сфери на обществения живот. Специалността

„Българска филология“ стои в основата на националното хуманитарно знание и следва традициите на българското филологическо образование повече от 100 години.

Специалностите от професионално направление 2.2. История и археология се изучават в петте класически университета в страната. Днес в началото на 21 век човечеството все по-ясно разбира нуждата от историята. Интересът към миналото придобива все по-голяма практическа насоченост. Съдбата на една нация до голяма степен се определя от успехите и грешките, които тя е допуснала в миналото и най-вече по начина, по който тази нация ще се поучи от тези грешки. Съвременната историческа наука гради бъдещето на всеки народ уповавайки се на миналото му. Обучението по специалност „Археология“ е исторически обусловено и продиктувано от значимото археологическо и културно-историческо наследство.

Обучението по философските дисциплини от професионално направление 2.3. Философия в сегашния им вид е продължител на над 120-годишна традиция. В образователната и научно-изследователска дейност се съчетават най-добрите примери в дългогодишната история на преподаването с нови и съвсем актуални проблеми, теми и теории. Изучава се европейската философия на XX век, провежда се интердисциплинарно обучение, ориентирано към социалните и хуманитарните науки.

Университетските програми от професионално направление 2.4. Религия и теология предлагат знания за всички възможни религии и култури, тяхното създаване и история, което има за цел да изгради у студентите мултикултурен поглед върху религията. Едно от нещата, които липсват на днешния свят е религиозната грамотност. Предвид геополитическата обстановка, трябва да умеем да разбираме и анализираме различните религиозни вярвания около нас, както и да проявяваме повече уважение към тях.

Предложеният проект на Министерския съвет е съгласуван с министрите в изпълнение разпоредбата на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените бележки и предложения са включени в справка за отразяването им.

Проектът на постановлението е публикуван на основание чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

На основание чл. 24, ал. 4 от ЗНА срокът за обществени консултации е 14 дни, поради следните причини:

1. Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. (ПМС № 64/2016 г.) за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности има определящо значение за регулиране приема в държавните висши училища като израз държавната политика за реформиране на системата на висшето образование, в изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г., Планът за действие към нея и Закона за висшето образование.

2. Въпреки че с РМС № 236/27.04.2017 г. е утвърден броят на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации за учебната 2017-2018 година, предлаганият проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ПМС № 64/2016 г. дава възможност за оптимизиране на методологията на приема.

3. Напредналият етап на кандидатстудентската кампания за учебната 2017-2018 година предполага предлаганите промени да влязат в сила в най-кратки срокове.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното на основание чл. 9, ал. 5 от Закона за висшето образование, във връзка с чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ, бр. 26 от 2016 г. и доп., бр. 69 от 2016 г., бр. 24 от 2017 г.).

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката